

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Датум и орган који је именовао комисију Наставно-научно веће Филолошког факултета на седници од 27. априла 2016. године. 2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. Ментор: др Ивана Трбојевић Милошевић, доцент, Филолошки факултет – Београд , Ужа научна област: Англистика, Лингвистика Датум избора у звање: 2015 2. др Ненад Томовић доцент, Филолошки факултет – Београд Ужа научна област: Англистика, Методика наставе страног језика Датум избора у звање: 2011 3. др Милица Мирић, доцент, Фармацеутски факултет - Београд Ужа научна област: Романистика, Методика наставе страног језика Датум избора у звање: 2016. 4. Кликните да бисте почели унос текста. 5. Кликните да бисте почели унос текста.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
Кликните да бисте почели унос текста.
1. Име, име једног родитеља, презиме: Татјана, Сретко, Марковић 2. Датум рођења, општина, република: 21.07.1968. Београд, Савски венац, Република Србија 3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 17.06.2003, Филолошки факултет – Београд, “Англицизми у рачунарско-информатичкој терминологији у српском језику“ 4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Магистар филолошких наука, Социологија језика
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
„Искуствене технике у настави енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике“
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација мр Татјане Марковић обухвата 367 нумерисаних страница, и подељена је на следећа поглавља: 1. УВОД (стр. 1–11), са одељцима: 1.1. <i>Основна полазишта рада</i> . 1.2. <i>Предмет истраживања</i> , 1.3. <i>Циљеви истраживања</i> , 1.4. <i>Хипотезе</i> , 1.5. <i>Очекивани допринос истраживања</i> , 1.6. <i>План рада, задаци и методе истраживања</i> , 1.7. <i>Структура рада</i> ; 2. ТЕОРИЈА ЈЕЗИКА ЗА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ: ОДРЕЂЕЊЕ ПОЈМА, ТЕОРИЈСКА НАЧЕЛА, КАРАКТЕРИСТИКЕ И КЛАСИФИКАЦИЈЕ (стр. 12–29), са одељцима: 2.1. <i>Увод</i> , 2.2. <i>Проблем дефинисања језика за посебне намене</i> , 2.3. <i>Класификација језика за посебне намене</i> , 2.4. <i>Кратак историјат ESP-а</i> , 2.5. <i>Интердисциплинарна подручја и приступи</i> ; 3. АНАЛИЗА ПОТРЕБА: ПОЈМОВНИ ОКВИР, ИСТОРИЈАТ, ПРИМЕНЕ И ПРИСТУПИ (стр. 30–42), са одељцима: 3.1. <i>Анализа потреба: дефинисање појма</i> , 3.2. <i>Историјат анализе потреба</i> , 3.3. <i>Одређење појма потребе</i> , 3.4. <i>Приступи анализи</i>

потреба; 4. ОКВИР И МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА ПОТРЕБА СТУДЕНАТА ПОСЛОВНЕ ИНФОРМАТИКЕ (стр. 43–66), са одељцима: 4.1. Дефинисање предмета истраживања, 4.2. Триангулација, 4.3. Фазе и кораци у анализи потреба и 4.4. Закључна разматрања; 5. РЕЗУЛТАТИ АНАЛИЗЕ ПОТРЕБА: АНАЛИЗА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РЕЗУЛТАТА И ИМПЛИКАЦИЈЕ ЗА НАСТАВУ (стр. 67-123), са одељцима: 5.1. Анализа и интерпретација података, 5.2. Импликације за наставу, 5.3. Закључци анализе потреба и интерпретације податка и импликације за наставу 6. ПРИСТУП НАСТАВИ ЗАСНОВАН НА ЗАДАЦИМА (TBLT) (стр. 124-162), са одељцима: 6.1. Увод, 6.2. Основне карактеристике TBLT-а, 6.3. Теоријски оквир и развој приступа настави заснованој на задацима, 6.4. Дефиниција и својства задатка, 6.5. Однос форме и значења: имплицитно vs. експлицитно учење језика, 6.6. Приступ настави заснованој на задацима, 6.7. Аналитички силабуси са задацима као окосницом, 6.8. Оцењивање засновано на задацима, 6.9. Недостаци приступа настави заснованој на задацима; 7. УВОЂЕЊЕ НАСТАВЕ ЗАСНОВАНЕ НА ЗАДАЦИМА ПРИМЕНОМ ИСКУСТВЕНИХ ТЕХНИКА У ОКВИРУ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ПОТРЕБЕ ИНЖЕЊЕРА ИНФОРМАТИКЕ (стр. 163-278), са одељцима: 7.1. Увод, 7.2. Избор приступа настави страног језика, 7.3. Методологија у оквиру ESP-а, 7.4. Образовање за 21. век, 7.5. Искусвени приступи учењу: теоријски оквир, 7.6. Симулације, пројектни рад и студије случаја у настави страног језика за професионалне потребе, 7.7. Улоге наставника и ученика у искуственим приступима настави, 7.8. Рефлексија и евалуација у настави заснованој на задацима, 7.9. Задаци и одлуке везани за имплементацију искуствених техника у склопу наставе заснована на задацима на студијском програму Пословна информатика и е-бизнис, 7.10. Циљеви имплементација симулације, пројектног рада и студије случаја у настави енглеског језика на студијском програму Пословна информатике и е-бизнис, 7.11. Имплементација Симулације, 7.12. Имплементација Пројектног рада, 7.13. Студије случаја, 7.14. Интерпретација резултата и евалуација уведених искуствених техника на студијском програму Пословна информатика и е-бизнис, 7.15. Евалуација и валидација искуствених техника учења, 7.16. Недостаци искуствених техника у раду; 8. ЗАКЉУЧЦИ И БУДУЋИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА (стр. 285-301), са одељцима: 8.1. Увод, 8.2. Комуникативне потребе инжењера информатике у домену енглеског језика, 8.3. Потребe наставе енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике, 8.4. Предности модела наставе енглеског језика за професионалне потребе изграђеног на задацима и искуственим техникама учења, 8.5. Ограничења истраживања и могући правци деловања, 8.6. Будући правци развоја: учење засновано на играма, 9. ЛИТЕРАТУРА (стр. 302–347), која садржи 484 библиографске јединице, 10. ПРИЛОЗИ (стр. 348-366): Прилог 1 – Упитник за студенте, Прилог 2 – Упитник за наставнике, Прилог 3 – Упитник за стручњаке у области информационих технологија, Прилог 4 – Евалуацијски упитник – Симулација, Прилог 5 - Евалуацијски упитник – Пројекат, Прилог 6 - Евалуацијски упитник – Студије случаја. Поједини одељци рада ораганизовани су и подељени у даље поделе у циљу систематичније и прегледније организације грађе. Дисертација садржи. 24 табеле, 3 слике и 4 графикана.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Предмет истраживања докторске дисертације кандидаткиње мр Татјане Марковић јесте опис, увођење и евалуација искуственог модела наставе енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике на студијском програму Пословна информатика и е-бизнис, заснованог на резултатима комбиноване и триангулисане анализе садашњих и циљних потреба студената, односно стручњака у датој дисциплинарној области. Истраживачке поставке дисертације темеље се на савременим теоријама језика и учења језика и општеприхваћеном комуникативном приступу настави језика. Истраживање се такође ослања на постулате и принципе теорије о страном језику за посебне намене, са процедурама и техникама које подржавају теоријско-методолошку парадигму наставе страног језика засноване на задацима.

У Уводу се указује на значај критичког промишљања наставног процеса и педагошке праксе у контексту изазова савременог глобализованог образовног и професионалног окружења у домену информатичке струке које изискује владање сложеним комуникативним, социјалним и когнитивним компетенцијама и вештинама. Циљеви истраживања докторске дисертације су двојаки. Први циљ јесте идентификација улоге и природе професионалних језичких и комуникативних потреба у оквиру енглеског језика на подручју информатике, као и утврђивање потреба везаних за процес учења и развијања језичких знања и вештина. Други циљ је реконцептуализација курикулума енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике, имплементација практичног модела наставе засноване на задацима, коришћењем искуствених техника симулације, пројектног рада и студија случаја, и евалуација њихове успешности и ефикасности. У складу са циљевима, у Уводу се износе хипотезе као и одговарајућа методологија истраживања.

Друго и треће поглавље доносе синтетички преглед најважнијих поставки теорије страног језика за посебне намене, односно анализе потреба као камена-темељца наставе језика струке. У другом поглављу изнети су различити погледи на теорију и учење страних језика за потребе струке, појмовне и терминолошке недуомнице на датом подручју, кратак преглед историјата настанка и развоја овог богатог и интердисциплинарног истраживачког подручја, његове класификације и правци будућег развоја. У трећем поглављу размотрени су различити типови и приступи анализи потреба из угла захтева предметног

истраживања.

Методологија, план и ток емпиријског истраживања анализе језичких потреба на интраинституционалном нивоу, укрштене са резултатима добијеним анкетирањем ванинституционалних стручњака из дате области, предмет су четвртог поглавља. Анализа потреба обухватила је прикупљање информација како субјективног, тако и објективног карактера и комбиновање увида о потребама циљне, професионалне комуникације са педагошким увидима о потребама процеса учења. Кандидаткиња износи подробну аргументацију везану за одабир приступа анализи потреба. Одабир стратегије триангулације, технике прикупљања информација из више релевантних извора, као и комбиновања квалитативних и квантитативних метода, упитника и интервјуа, обављен је у циљу избегавања једностраности увида и добијања поузданијих информација које омогућују креирање језичког програма који може имати праву меру корелације са садржајима стручних предмета и са реалном ситуацијом у пракси. Изложени су одабир и структура узорака за упитнике и интервјуе, поступак припреме инструмената истраживања, као и ток самог истраживања. Кандидаткиња холистички приступа испитиваној појави и сагледава шири, интегрисани комуникативни контекст из макро-угла који обухвата активности, задатке и ситуације у којима се користи енглески језик.

Пето поглавље даје анализу и интерпретацију резултата и преглед утврђених језичких потреба у домену информационих технологија. Искрпно су представљени и интерпретирани подаци који су чинили окосницу и оквир за доношење одлука о природи и циљевима предложеног искуственог модела наставе енглеског језика. Квантитативни подаци, обрађени методама дескриптивне статистике, представљени су табеларно или графички и укрштени са квалитативним подацима, обрађеним техником анализе садржаја. Комуникативне активности које припадају активном вербалном репертоару стручњака и наставника сагледане су из угла фреквенција и субјективне процене важности. Подаци о утврђеним потребама сагледани су из угла доминантне позиције енглеског језика у међународној комуникацији и *de facto* другог језика у свету информационих технологија, као и из угла ширег друштвено-економског контекста будућих праваца развоја овог подручја у земљи и иностранству. Налази овог дела истраживања потврђују хипотезу о томе да су професионалне језичке потребе инжењера информатике у савременом пословном окружењу вишедимензионалног и екстензивног типа и комплексније од познавања ускеспецијализованог језика струке, те изискују комуникативне компетенције и вештине у различитим доменима. Закључци донети на основу интерпретације података тумачени су у контексту реконцептуализације курикулума, у правцу интегрисаног развијања свих језичких вештина, потом интегрисања општих друштвених, пословних и информатичких садржаја, и стављања приоритета на развијање интеракцијских вештина, у којима веома важну улогу носе интерперсоналне, социопрагматичне вештине друштвене комуникације, као битан фактор интеграције и успеха на радном месту, укључујући вештине интеркултуралне комуникације. Из угла потреба у току процеса учења наведени закључци упућују на приступ који ће бити искуствен, сврсисходан и прагматичан и који ће повезати знање и акцију, кроз искуство и деловање.

У шестом поглављу разматрана је настава заснована на задацима кроз исцрпан преглед постојећих модела, као савремени и актуелни огранак комуникативног приступа у настави и учењу страних језика. Кандидаткиња износи општи преглед приступа заснованог на задацима, као и његов теоријско-методолошки оквир, који у фокус интересовања ставља развијање комуникативне компетенције кроз интеграцију језичких вештина у циклусу комплетирања задатака. Износи се аргументација у прилог овом приступу у коме језик постаје средство и носилац информација у процесу испуњавања аутентичних, релевантних и сврсисходних задатака са јасним и опипљивим исходом.

У седмом поглављу које представља тежиште рада описује се реконцептуализација курикулума енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике, имплементација практичног модела коришћењем искуствених техника симулације, пројектног рада и студије случаја, у настави енглеског језика на студијском програму Пословна информатика и е-бизнис, као и евалуација успешности и ефикасности имплементираних техника, на основу интерпретације евалуацијских упитника и интервјуа. Уз подробно изношење структуре и тока функционалне Симулације „Предузеће“, пројекта и студија случаја и анализирање места и улоге рефлексije у искуственим облицима учења, размотрени су и различити аспекти евалуације програма и оцењивања. Изложени су критеријуми селекције, креирања и градирања задатака, представљени различити аспекти фокуса на форму и односа имплицитног и експлицитног учења. У складу са постављеним хипотезама кандидаткиња проверава у којој мери искуствене технике представљају добру платформу за комуникативан и интерактиван приступ настави оријентисан на ученика и развијање његове аутономије, потом могућност интеркурикуларне интеграције језичких и стручних знања и вештина и развијање ширих комуникативних, когнитивних и социјалних компетанција, могућности увођења задатака који ће рефлектовати циљне професионалне потреба студената, и који ће комбиновањем инпута, аутпута и интеракције у аутентичној и сврсисходној комуникацији омогућити креирање стимулативног амбијента за учење језика. Мр Татјана Марковић износи подробну анализу резултата евалуације предложеног програма добијених путем упитника и интервјуа са студентима у циљу утврђивања њихових ставова и мишљења о квалитету и релевантности имплементираних искуствених техника, потом о њиховој структури, садржају, квалитету и усклађености са

циљевима програма и интересовањима студената. Испитује се и перцепција корисности техника у погледу усвајања одређених језичких, социјалних и стручних компетенција и вештина. Закључци указују на то да се модел који се ослања на примењене искуствене технике показао као ефикасно решење за остваривање циљева учења енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике, из следећих разлога:

1. Оријентисан је на ученика и развијање његове аутономије уз пуно поштовање индивидуалних разлика и стилова у учењу језика у складу са холистичким и хуманистичким приступом искуственог учења.

2. Интеркурикуларан је, сврсисходан, функционалан и повезан са личним искуствима студената и реалним животним и професионалним потребама. Кроз аутентичне интеракције на циљном језику и рад на комуникативним задацима који представљају апроксимацију реалних, циљних задатака, студенти се оспособљавају за успешно језичко, социокултурно и прагматичко суочавање са бројним свакодневним професионалним изазовима.

3. Као аналитички приступ обухвата и процесну и производну оријентацију, и обезбеђује природније услове за имплицитно усвајање страног језика. Комбиновањем инпута, аутпута и интеракције, релевантним и аутентичним садржајима, неговањем аутономије и тимског рада, имплементирани искуствене технике показале су да воде креирању стимулативног амбијента за учење језика и расту мотивације. У психолошком смислу, искуствене технике испуњавају услове који подстичу раст мотивације јер активирају осећање способности, подстичу аутономију у доношењу одлука и задовољавају потребу за друштвеном повезаношћу и сарадњу са другим учесницима.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији
уз напомену: Кликните да бисте почели унос текста.

Навести називе радова, где и када су објављени. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Marković, T. (2015). The Design and Implementation of Simulation as an Experiential Technique in English for Specific Purposes (ESP). *English Language and Literature Studies: Tradition and Transformation*, Faculty of Philology, University of Belgrade, 23-24 October 2015 (прихваћено за објављивање у зборнику радова)

Marković, T. (2016). Game-Based Learning in English for Professional Purposes. *International Scientific Conference on ICT and E-Business Related Research*, SINTEZA 2016, April 22-23, 2016, Belgrade, Serbia, (прихваћено за објављивање у зборнику радова)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати недвосмислено показују изразит степен задовољства студената слободом и улогом у организацији садржаја наставе, наставним форматима, њиховој актуелности, релевантности, усклађености са циљевима програма и конкретним потребама и интересовањима самих студената, као и о њиховој делотворности из угла развијања различитих аспеката комуникативне компетенције, и применљивости у домену будуће професионалне употребе, дакле свим аспектима наставног процеса који воде успешном учењу језика и расту интринзичне мотивације, укључујући задовољство које не лежи само у остварењу крајњег циља, већ и уживању у самом искуству учења. Кандидаткиња закључује да се имплементација програма предмета утемељеног на искуственим техникама и приступу заснованом на задацима показала не само као актуелан, већ и врло ефикасан и флексибилан, а истовремено теоријски утемељен комуникативни приступ, где се знање страног језика сагледава првенствено из угла његове функционалне и контекстуализоване употребе.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА **НАПОМЕНА:** Навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Дисертација мр Татјане Марковић представља изузетано вредан допринос корпусу како теоријске тако и истраживачке литературе у области примењене лингвистике, односно методике наставе енглеског језика као језика струке. Посебна вредност овог рада јесте управо у приступу који је кандидаткиња применила: симулација, конкретна искуствена техника, сагледана је из широког ракурса примењене лингвистике и социолингвистике с једне стране, а с друге је минуциозно описана, осмишљена и имплементирана у реалној наставној ситуацији, што је кандидаткињи дало могућност да изузетно детаљно, аналитички и критички сагледа све предности, као и релативне недостатке ове технике. Анализа коју је спровела је максимално објективизирана с једне стране применом статистичких поступака у обради резултата, а с друге вредним повратним информацијама које је добила од студентске популације укључене у истраживање. Као посебан допринос истичемо предлоге реформулацију програма за наставу енглеског као језика струке, који су широко применљиви у настави било ког страног језика на академском нивоу.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, Комисија са задовољством предлаже Наставном-научном већу Филолошког факултета да прихвати докторску дисертацију мр Татјане Марковић под називом „Искусствене технике у настави енглеског језика за професионалне потребе инжењера информатике“, и да кандидаткињу позове на усмену одбрану пред истом Комисијом.
--

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Ивана Трбојевић Милошевић, доцент
 Филолошки факултет, Београд
2. др Ненад Томовић, доцент
 Филолошки факултет, Београд
3. др Милица Мирић, доцент
 Фармацеутски факултет, Београд
- 4.
- 5.